

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19Co/62/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6121255727
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Viera Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:6121255727.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Škultétyovej a sudkýň JUDr. Beáty Čupkovej a JUDr. Zuzany Slušnej v spore žalobcu A. B. A., so sídlom C. X, D., IČO: XX XXX XXX, zastúpeného Advokátska kancelária VASIL & partners, s.r.o., so sídlom Žižkova 4D, Košice-mestská časť Juh, IČO 47 240 482, proti žalovanému E. F., so sídlom G. A. XX, F., IČO: XX XXX XXX o zaplatenie 5 940,- eur s príslušenstvom, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 24. mája 2022, č. k. 14C/22/2021-115 takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I. a vo výroku III. z r u š u j e a v rozsahu zrušenia v r a c i a súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie svojím rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5 940,- eur s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5 940,- eur od 05.02.2021 do zaplatenia a náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 287,- eur, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobca má proti žalovanému nárok na náhradu 100 % trov konania (výrok III.).

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa podanou žalobou proti žalovanému domáhal zaplatenia sumy 5 940,- eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia za užívanie nehnuteľností v jeho vlastníctve – pozemku parc. reg. C č. XXXX/X o výmere 587 m² v k. ú. F. vedenom na LV č. XXXX zastavaná plocha a nádvorie, ktorý je zastavaný stavbou miestnej komunikácie vo vlastníctve žalovaného s tým, že žalovaný predmetnú nehnuteľnosť užíva bez akejkoľvek existujúcej dohody, resp. zmluvy o užívaní alebo nájomnej zmluvy. Žalovaný nárok žalobcu neuznal, uviedol, že na pozemku parc. reg. C č. XXXX/X o výmere 587 m², k. ú. F. je umiestnená stavba „Úprava G. ulice“, ktorá bola realizovaná na základe riadneho stavebného povolenia zo dňa 30.06.2008 a jej užívanie bolo povolené kolaudačným rozhodnutím zo dňa 02.09.2010. Stavba bola až po kolaudácii prevedená do majetku mesta F. dňa 30.04.2013. Účastníkom stavebného konania bol i pôvodný vlastník uvedeného pozemku a žalovaný nemá vedomosť o jeho nesúhlase s realizáciou uvedenej stavby. Žalobca nadobudol predmetný pozemok na základe kúpnej zmluvy v roku 2018.

3. Medzi stranami teda nebolo sporné, že žalovaný užíva pozemok, ktorého vlastníkom je žalobca. V rokoch 2008 až 2010, keď sa stavba na pozemku žalovaného realizovala, bol ešte vlastníkom pozemku právny predchodca žalobcu, H. I. I., ktorý bol aj účastníkom stavebného konania. Žalovanému sa nepodarilo preukázať, aké právo v zmysle ustanovenia § 58 ods. 2 Stavebného zákona v spojení s § 139 ods. 1 Stavebného zákona mal k pozemku žalovaný, ktoré ho oprávňovalo zriadiť na tomto pozemku stavbu miestnej komunikácie. Žiadne právo, ktoré by žalovaného oprávňovalo užívať pozemok vo vlastníctve žalobcu ani v tomto spore napokon tiež preukázané nebolo.

4. Súd prvej inštancie poukázal na aktuálnu právnu úpravu podľa zákona č. 135/1961 Zb., ustanovenia § 17 a nasl., ktorá ukladá okrem iných subjektov aj mestám povinnosť pri výstavbe ciest majetkovo vysporiadať pozemky, na ktorých sa majú cesty (miestne komunikácie) stavať. Je teda zrejmé, že aktuálny stav, keď žalovaný nie je vlastníkom pozemku pod miestnou komunikáciou, je v rozpore s uvedenými ustanoveniami. Aktuálna faktická situácia je teda protiprávnym stavom, nakoľko žalovaný nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobcu užíva bez právneho dôvodu. Nepochybuje o tom, že užívaním predmetného pozemku, na ktorom je postavená miestna komunikácia, napĺňa žalovaný verejný záujem, na druhej strane je potrebné zároveň vychádzať zo všeobecného chápania vlastníckeho práva ako práva, ktoré môže byť obmedzené buď len so súhlasom vlastníka alebo len na základe zákona. Žalobca neudelil súhlas k užívaniu predmetného pozemku ako miestnej komunikácie, žalovaný nemá so žalobcom uzatvorenú žiadnu zmluvu, na základe, ktorej by bol oprávnený či už odplatne alebo bezodplatne užívať pozemky v spoluvlastníctve žalobcu. Pokiaľ by mal na užívanie nehnuteľností uzavretú so žalobcom nájomnú zmluvu, mal by žalobca nárok na nájomné. Keďže bez uzatvorenej zmluvy nemusí žalovaný nájomné platiť, bezdôvodne sa tak obohacuje na úkor žalobcu a podľa § 456 Občianskeho zákonníka je žalovaný toto bezdôvodné obohatenie povinný vydať žalobcovi.

5. Žalobca si uplatnil vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške nájomného za žalované obdobie, t.j. od 21.02.2019 do 21.02.2021. Výšku ročného nájomného za pozemky užívané žalovaným vyčíslil znalec H. F. D. v sume 2 970,- eur. Dvojnásobok tejto sumy zodpovedajúci nájomnému za dva roky je 5 940,- eur. Žalovaný výšku požadovaného bezdôvodného obohatenia nenamieta.

6. Po zhodnotení výsledkov vykonaného dokazovania súd prvej inštancie dospel k záveru, že žaloba je dôvodná, preto žalobe vyhovel a uložil žalovanému povinnosť, aby žalobcovi zaplatil sumu zodpovedajúcu jeho bezdôvodnému obohateniu.

7. Žalovaný ešte v odpore podanom proti platobnému rozkazu vzniesol námietku premlčania žalovaného nároku, ktorú bližšie nešpecifikoval. Žalovaný nárok je uplatnený titulom bezdôvodného obohatenia, subjektívna premlčacia doba dvojročná, keďže v zmysle § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil. Žalobou uplatnený nárok sa týka vydania bezdôvodného obohatenia za obdobie od 21.02.2019 do 21.02.2021. Žaloba bola podaná na upomínacom súde, t.j. na Okresnom súde Banská Bystrica dňa 22.02.2021. Vyplýva to z potvrdenia, ktoré sa v spise nachádza na č.l. 5. Prvý deň, keď si žalobca mohol na súde uplatniť nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia za deň 21.02.2019 (t.j. mohol svoje právo vykonať po prvý raz) bol 22.02.2019. Posledným dňom pred uplynutím dvojročnej premlčacej doby bol 22.02.2021. Keďže žaloba bola podaná v tento deň, je podaná včas a nárok žalobcu preto nie je premlčaný.

8. Žalobca (správne žalovaný) prostredníctvom svojho zástupcu v priebehu sporu poukázal aj na ustanovenie § 4 zákona č. 66/2009 Z.z., t.j., že v zmysle citovaného ustanovenia malo ku dňu účinnosti tohto zákona (1.7.2009) vzniknúť k pozemku pod stavbou vo verejnom záujme (v tomto prípade miestnou komunikáciou) užívanou vlastníkom stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu v prospech vlastníka stavby. Žalobca by tak ako vlastník pozemku pod stavbou mal nárok na náhradu za toto vecné bremeno. Žalobca (správne žalovaný) bol toho názoru, že už v čase účinnosti citovaného zákona stála na predmetnom pozemku stavba miestnej komunikácie. Súčasná stavba totiž vznikla rekonštrukciou pôvodnej komunikácie, ktorá na tom istom mieste stála už predtým. V roku 2009 vlastnil pozemok ešte právny predchodca žalobcu. Z výsledkov dokazovania však nevyplývalo, že by uvedené právo zodpovedajúce vecnému bremenu v prospech žalovaného bolo na predmetnom pozemku vzniklo. Z vyjadrenia poverenej zamestnankyne žalobcu na pojednávaní vyplývalo, že katastrálny úrad uvedené právo na list vlastníctva nezapísal, keďže dospel k záveru, že neboli splnené podmienky podľa zákona č. 66/2009 Z.z.. Nebolo teda preukázané, že by žalobcovi bol vznikol nárok na náhradu za vecné bremeno, ktoré vzniklo zo zákona.

9. Súd prvej inštancie s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/52/2009, ktorý konštatoval, že ak nie je v občianskoprávnej rovine (zmluvou) upravené všeobecné užívanie verejného priestranstva zahrňujúce aj len časť pozemku vlastnícky patriaceho tretej osobe, má to za následok vznik bezdôvodného obohatenia na strane obce plnením bez právneho dôvodu (§ 451 Občianskeho zákonníka), dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, keď v skutkových okolnostiach tohto prípadu nevzhladol dôvody, ktoré by odôvodňovali použitie korektívu dobrých mravov. Je pravdou,

že žalobca musel v čase kúpy predmetného pozemku vedieť, že na pozemku je postavená miestna komunikácia, z čoho však nevyplýva, že by jeho kúpou a následným požadovaním bezdôvodného obohatenia porušil dobré mravy. Konštrukcia stavebného poriadku je taká, že realizácia stavieb sa povoľuje len na takých pozemkoch, ku ktorým má stavebník vlastnícke právo alebo iné právo, ktoré ho oprávňuje stavbu na pozemku umiestniť. Žalovaný ako nevlastník pozemku takéto svoje právo nepreukázal, nesplnil svoje povinnosti, ktoré mu ukladá zákon. Žalobca mohol predmetný pozemok nadobudnúť aj pretože predchádzajúci vlastník, H. I., nemusel mať záujem byť vlastníkom nehnuteľnosti, ktorú reálne nemôže užívať, mal záujem sa jej zbaviť, a preto ju žalobcovi predal, nemusel si byť vedomý svojich práv, a preto na rozdiel od žalobcu sa nedomáhal vydania bezdôvodného obohatenia od žalovaného. Na podporu svojho názoru poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR sp. zn. III. ÚS 2049/21.

10. Žalobca si v žalobe uplatnil aj úrok z omeškania v zmysle žaloby a to vo výške 5 % ročne zo žalovanej sumy od 26.01.2021 do zaplatenia. V žalobe uviedol, že si uplatňuje úrok z omeškania odo dňa nasledujúceho po doručení výzvy na vydanie bezdôvodného obohatenia. Súd prvej inštancie konštatoval, že výzva na vydanie bezdôvodného obohatenia zo dňa 20.01.2021 bola žalovanému doručená dňa 25.01.2021 (ako to vyplýva z informácie z systému A. F. v spise na č.l. 11). Žalovaný mal podľa výzvy uhradiť žalobcovi sumu rovnajúcu sa bezdôvodnému obohateniu v lehote 10 dní. Pokiaľ však bola výzva doručená žalovanému dňa 25.01.2021, lehota desiatich dní uplynula dňa 04.02.2021 a žalovaný sa dostal do omeškania až 05.02.2021. Úrok z omeškania teda bolo možné priznať až od 05.02.2021, preto ho súd prvej inštancie priznal až od uvedeného dňa a vo zvyšnej časti žalobu zamietol.

11. Žalobca si uplatnil aj náklady spojené s uplatnením pohľadávky v sume 287,- eur, ktorá suma je odmenou, ktorú musel žalobca uhradiť znalcovi H. F. D.. Vyplýva z vyúčtovania znalečného zo dňa 18.01.2021. Súd prvej inštancie považoval za dôvodný aj tento nárok a náhradu nákladov spojených s uplatnením pohľadávky žalobcovi priznal. Právne svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 451 ods. 1, 2, § 456, § 458 ods. 1, § 120 ods. 2, § 107 ods. 1, §123, § 121 ods. 3, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nariadenia vlády č. 87/1995, Občianskeho zákonníka, § 3d ods. 3, 5 zákona č. 135/1961 Zb., o trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1, § 262 CSP.

12. Proti tomuto rozsudku vo výroku I. a výroku III. podal odvolanie v zákonom stanovenej lehote žalovaný a domáhal sa, aby odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie zmenil vo výroku I. a III. tak, že žalobu zamietne a prizná mu náhradu trov konania. Uviedol, že pôvodný vlastník pozemku parc. reg. C č. XXXX/X bol účastníkom stavebného konania a žalovaný nemá vedomosť o jeho nesúhlase s realizáciou uvedenej stavby. Po skolaudovaní stavby a jej následnom nadobudnutí do majetku žalovaného nežiadal o vydanie bezdôvodného obohatenia z dôvodu užívania jeho pozemku bez právneho dôvodu. V čase kúpy predmetného pozemku žalobcom bol pozemok zastavaný verejnou komunikáciou a zaťažný vecným bremenom, o ktorej skutočnosti žalobca mal vedomosť, vedel, že pozemok nikdy nebude môcť užívať vo svoj prospech. Medzi právnym predchodcom žalobcu a E. F. nebol v minulosti dohodnutý žiadny zmluvný vzťah zakladajúci povinnosť žalovaného platiť žalobcovi nájomné, resp. akúkoľvek inú odplatu za užívanie pozemku, medzi právnym predchodcom žalobcu a investorom bol uzavretý zmluvný vzťah, ktorý oprávňoval investora vystavať na pozemku stavbu. Ďalej uviedol, že výška nájomného požadovaná žalobcom nezodpovedá cene nehnuteľnosti v danej lokalite. Dôvodil, že pozemky boli pred začatím realizácie stavby právne vysporiadané, a preto by došlo k duplicitnému uplatňovaniu nároku zo strany žalobcu. Zdôraznil, že v čase, keď pozemok nadobudol do vlastníctva žalobca, bola na pozemku stavba už niekoľko rokov postavená. Žalobca tak vedel, že pozemok je zastavaný stavbou s názvom „Úprava G. ulice“, ktorá bola postavená legálne na základe stavebného povolenia a jej užívanie bolo povolené na základe kolaudačného rozhodnutia, žalobca mal zohľadniť pri dojednávaní podstatných náležitostí kúpnej zmluvy túto skutočnosť a pokiaľ napriek tomu nadobudol vlastníctvo k pozemku zastavanému stavbou, možno konštatovať, že ním uplatnený nárok je v rozpore s dobrými mravmi a princípom právnej istoty a v rozpore s doktrínou legitímneho očakávania. V danej veci ide o nehnuteľný majetok (pozemok), ktorý je viac ako 10 rokov zaťažný so súhlasom vlastníka stavbou kruhového objazdu (od 02.09.2010, kedy bolo vydané kolaudačné rozhodnutie). V tomto prípade došlo minimálne k vydržaniu vecného práva spočívajúceho vo vecnom bremene strieť na nadobudnutej časti pozemku stavbu kruhového objazdu, v ktorej súvislosti poukazujú na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8Cdo/17/2019, v ktorom súd konštatuje, že v takýchto prípadoch nemožno priznať opakujúce sa plnenie, ale iba jednorazovú náhradu pôvodnému vlastníkovi. Ďalej uviedol, že

nemá z uvedenej stavby žiaden majetkový prospech, nakoľko sa jedná o verejnú komunikáciu využívanú vo verejnom záujme. Poukázal na uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 389/09, v ktorom Ústavný súd SR považuje v súvislosti s korektívom dobrých mravov za podstatné, že sťažovateľ v čase nadobudnutia pozemku vedel a mohol vedieť, že pozemok je zastavaný stavbou cesty, ktorú skutočnosť mohol zohľadniť aj pri dojednávaní podstatných náležitostí zmluvy a táto okolnosť nemohla ostať bez následkov vo vzťahu k posudzovanému nároku z hľadiska súladu, resp. rozporu s dobrými mravmi.

13. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti ako vecne správny potvrdiť. Nesúhlasil s argumentáciou žalovaného uvedeného v podanom odvolaní, poukázal na § 451 Občianskeho zákonníka a na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Cdo/8/2009, ktorý konštatoval, že o plnenie bez právneho dôvodu ide tiež v prípade užívania pozemkov bez nájomnej či inej zmluvy alebo iného titulu. Je teda nepochybné, že u žalovaného došlo k vzniku majetkového prospechu, ktorý mal spočívať práve v tej skutočnosti, že užíva sporný pozemok bez poskytnutia adekvátneho protiplnenia žalobcovi, teda pozemok užíva bezodplatne. Poukázal na § 2b) Zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v súvislosti s definíciou verejného priestranstva, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/52/2009, § 128 Občianskeho zákonníka a zdôraznil, že ak predmetný pozemok nebol vo verejnom záujme vyvlastnený, je vlastníkom pozemku povinný strpieť obmedzenie svojho vlastníckeho práva s tým, že jeho pozemok je užívaný pre potreby všetkých ako verejné priestranstvo, ale za náhradu. Nemožno spravodlivo požadovať, aby náklady spoločnosti niesol jednotlivec, ktorého právna (vlastnícka) sféra je obmedzovaná. Nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že nemôže pozemok užívať vo svoj prospech, poukázal na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. 2049/21 a uviedol, že zmyslom investovania do nehnuteľností, je očakávaný ekonomický prospech a ak by nemal z investície vlastníčkovi plynúť, strácala by táto investícia zmysel. Samotné vyvíjanie podnikateľskej aktivity, ktorej pojmovým znakom je dosahovanie zisku, nemôže byť považované za niečo a priori nemravné.

14. Ďalšie písomné vyjadrenia v stanovenej lehote neboli podané.

15. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 379 a § 380 Civilného sporového poriadku (ďalej len CSP) bez nariadenia odvolacieho pojednávania, podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. c) CSP a podľa § 391 ods. 1 CSP vrátiť súdu prvej inštancie v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

16. Rozsudok súdu prvej inštancie nebol stranami sporu spochybnený vo výroku II., ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá, v tomto výroku rozsudok súdu prvej inštancie nadobudol právoplatnosť a odvolací súd sa ho nedotýkal.

17. V danej veci sa žalobca proti žalovanému domáha zaplata sumy 5 940,- eur s príslušenstvom titulom vydania bezdôvodného obohatenia za obdobie od 21.02.2019 do 21.02.2021, keď žalovaný bez právneho dôvodu užíva pozemok parcela registra C č. XXXX/X o výmere 587 m² zastavaná plocha a nádvorie v k. ú. F. vedené na LV č. XXXX J. K. F. katastrálny odbor, ktorý je vo vlastníctve žalobcu.

18. Súd prvej inštancie žalobe (s výnimkou časti nároku na úrok z omeškania) vyhovel, keď dospel k záveru, že žaloba bola podaná dôvodne, nakoľko žalovaný bez právneho dôvodu užíva nehnuteľnosť vo vlastníctve žalobcu, neboli splnené podmienky podľa zákona č. 66/2009 Z. z. pretože nebolo preukázané, že by žalobcovi vznikol nárok na náhradu za vecné bremeno, ktoré vzniklo zo zákona.

19. Tento záver súdu prvej inštancie odvolací súd považuje za predčasný.

20. Z obsahu spisu vyplýva a medzi stranami nebolo sporné, že žalobca je vlastníkom pozemku parcela registra C č. XXXX/X zastavaná plocha a nádvorie o výmere 587 m² zapísaný na LV č. XXXX v k. ú. F. a rovnako nebolo sporné, že na uvedenom pozemku je postavená stavba – miestna komunikácia, ktorá je vo vlastníctve žalovaného.

21. Zo stavebného povolenia č. X.X.X-XX-XXXX-XXXX zo dňa 30.06.2008 vydaného mestom F. vyplýva, že stavebné povolenie bolo vydané za účelom úpravy G. ulice – vybudovanie malej okružnej križovatky

v mieste súčasného vjazdu k OD C., zastávok mestskej hromadnej dopravy pred zdravotníckym zariadením, bezpečnostných ostrovčekov, prechodov pre chodcov a chodníkov pre pešiu komunikáciu v rozsahu celej dĺžky komunikácie od úseku od križovatky G. ulice a príjazdovej komunikácie od OD C. po križovatku ulíc G. a i L. za účelom zachovania plynulosti a bezpečnosti premávky, pričom sa (okrem iných) týkalo i parcely XXXX/X. Z tejto listiny nesporne vyplýva, že sa nejednalo o stavbu novej miestnej komunikácie, ale o jej úpravu, pričom sa javí, že uvedená komunikácia – G. ulica ako pozemná komunikácia existovala i pred vydaním tohto stavebného povolenia. Nesporné je, že účastníkom tohto stavebného konania bol i pôvodný vlastník parcely č. XXXX/X H. I. I., bytom L. XXX/XX, F., keď z uvedenej listiny z bodu 20 vyplýva, že povinnosťou stavebníka je rešpektovať podmienky zmluvy o zriadení vecného bremena uzatvorenej medzi H. I. I. (povinný z vecného bremena) a M. A. so sídlom C. X, D. (oprávnený z vecného bremena) zo dňa 23.04.2008.

22. Uvedenými skutočnosťami vyplývajúcimi z citovaného stavebného povolenia, ktoré žalovaný do spisu predložil (viď č.l. 86 a nasl.) sa súd prvej inštancie vôbec nezaoberal napriek tomu, že žalovaný už na pojednávaní dňa 01.03.2002 zdôrazňoval, že boli splnené všetky podmienky podľa § 58 ods. 2 stavebného zákona vrátane pozemku vo vlastníctve p. I., ináč by nebolo možné stavebné povolenie vydať a tvrdil, že majetkové pomery boli vysporiadané ešte pred vydaním stavebného povolenia a že existuje doklad, na základe ktorého bol tento pozemok vysporiadaný v prospech stavebníka, a preto ako dôkaz navrhoval vyžiadať od mesta F. - stavebného úradu listinu, akým spôsobom preukázal investor právo k predmetnému pozemku v čase, keď podával návrh na stavebné povolenie, ktorý dôkaz žalovaný ako orgán samosprávy nemá k dispozícii.

23. Súd prvej inštancie napriek tomu uvedenú listinu – zmluvu o zriadení vecného bremena uzatvorenú medzi H. I. ako povinným z vecného bremena a M. A.. D. ako oprávneným z vecného bremena zo dňa 23.04.2008 od stavebného úradu nevyžiadala.

24. Podstata odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP (súd prvej inštancie nevykonala navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcej skutočnosti) spočíva v takej skutočnosti, že ak strana sporu alebo jej zástupca navrhoval vykonanie dôkazov, ktoré boli spôsobilé preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej a súd ich nevykonala, vzniká nedostatok v skutkových zisťeniach, ktorý treba odstrániť.

25. Pokiaľ súd prvej inštancie nevykonala dôkaz navrhovaný stranou sporu s uvedením konkrétnych skutočností, ktoré majú byť preukázané a sú potrebné na zistenie rozhodujúcej skutočnosti, teda dôkaz, ktorý by bol spôsobilý preukázať právne významnú skutočnosť pre rozhodnutie vo veci samej, je naplnený citovaný odvolací dôvod. Odvolací súd zastáva názor, že listinný dôkaz, a to zmluva o zriadení vecného bremena uzatvorená medzi právnym predchodcom žalobcu H. I. I. a stavebníkom M. A. so sídlom v D. zo dňa 23.04.2008, ktorej existencia je výslovne uvedená v bode 20 stavebného povolenia, je dôkazom, ktorý môže mať význam pre toto konanie, tento dôkaz navrhoval vykonať žalovaný na pojednávaní dňa 01.03.2022, keď dôvodil, že bez toho, aby stavebník (M. A.. D.) mal k pozemku (parcela registra C č. XXXX/X v k.ú. F.) vlastnícke alebo iné právo, na základe ktorého by mohol realizovať stavbu, neboli by splnené podmienky podľa § 58 ods. 2 stavebného zákona, nemohlo by byť vydané stavebné povolenie, a preto majetkové pomery museli byť vysporiadané, preto žiadala predložiť dôkaz od stavebného úradu, akým spôsobom preukázal investor právo k predmetnému pozemku v čase, keď podával návrh na stavebné povolenie s tým, že on sám nemá uvedený doklad k dispozícii.

26. Ak súd prvej inštancie uvedený dôkaz, ktorý môže mať význam pre rozhodnutie v danej veci nevykonala a ani neodôvodnil, prečo takýto dôkaz nevykonala, bol naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP.

27. Vzhľadom ku skutočnosti, že z obsahu spisu sa javí, že G. ulica v F. bola miestnou komunikáciou i pred začatím stavebného konania - „Úprava G. ulice“, nakoľko v uvedenom stavebnom konaní sa nesporne jednalo o zmenu stavby a nie o novú stavbu – výstavbu novej komunikácie, musí sa súd prvej inštancie dôsledne vysporiadať i s touto otázkou, či pôvodná G. ulica (pred rokom 2008 – pred vydaním stavebného povolenia resp. ku dňu účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z.) bola postavená i na parc. č. XXXX/X v k.ú. F. a v akom rozsahu, nakoľko v prípade kladnej odpovede na uvedenú otázku došlo zo zákona ku vzniku vecného bremena v prospech vlastníka stavby (§ 4 zák. č. 66/2009 Z.z.) a ustanovenia cit. zákona

nesporne dopadajú i na právny vzťah strán sporu (viď rozhodnutia NS SR sp. zn. 2Cdo/194/2018, sp. zn. 1Cdo/255/2021, sp. zn. 3Cdo/2/2021).

28. Z tohto dôvodu odvolací súd považoval rozhodnutie súdu prvej inštancie v danej veci za predčasné, a preto rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výroku I. a v súvisiacom výroku III. o trovách konania zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

29. Úlohou súdu prvej inštancie bude zabezpečiť dôkaz – zmluvu o vecnom bremene uzavretú medzi právnym predchodcom žalobcu a M. A.. D. zo dňa 23.04.2008, následne túto zmluvu oboznámiť, umožniť stranám sa k nej vyjadriť a vykonal prípadne i ďalšie dôkazy navrhované stranami sporu. Je potrebné, aby súd prvej inštancie i špecifikoval, či parcela registra C č. XXXX/X v k.ú. F. bola súčasťou pôvodnej G. ulice ku dňu vydania stavebného povolenia, t.j. ku dňu 30.06.2008 resp. ku dňu účinnosti zák. č. 66/2009 Z.z., alebo je až súčasťou stavebnotechnického riešenia pri zmene stavby „Úprava G. ulice“. V prípade, že zistí, že uvedený pozemok bol súčasťou i pôvodnej G. ulice a v akom rozsahu, bez akýchkoľvek pochybností by sa na danú vec vzťahovali ustanovenia zákona č. 66/2009 Z.z., a to bez ohľadu na to, či vecné bremeno je alebo nie je v katastri nehnuteľností zapísané, nakoľko v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z. z. vzniká k uvedenému pozemku zákonné vecné bremeno, za ktoré patrí pôvodnému vlastníkovi náhrada, ktorá má jednorazový charakter a nárok na jej zaplatenie je možné uplatniť v 3-ročnej premĺčacej dobe, ktorá začala plynúť odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z.z. (rozhodnutie NS SR sp. zn. 1Cdo/255/2021).

30. Po vykonaní dokazovania v odvolacím súdom naznačenom smere súd prvej inštancie opätovne rozhodne o žalobou uplatnenom nároku žalobcu a rozhodne i o nároku na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

31. Rozhodnutie bolo senátom Krajského súdu v Trenčíne prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).